

## KLASICKÁ OPERÁCIA KRČOVÝCH ŽÍL DOLNÝCH KONČATÍN

Žilové ochorenie dolných končatín patrí medzi civilizačné ochorenia a postihuje čoraz viac ľudí. Časť pacientov s týmto ochorením vyžaduje operačné riešenie. V súčasnosti máme viacero alternatív operačnej liečby. Klasická operácia už nie je podľa medzinárodných doporučení voľbou číslo 1 ako to bolo dlhé desaťročia. Preferované sú termoablačné metódy ako je laserová alebo radiofrekvenčná operácia. Ich výhodou je nižšie riziko operačných aj pooperačných komplikácií, menej bolestivý pooperačný priebeh a kratšia doba rekonvalescencie / nevyžaduje ani PN/. Napriek tomu u nás podstupuje väčšina pacientov klasickú operáciu. Príčinou tohto stavu je nedostatočná hraďenie nákladov týchto nových operačných metód zdravotnými poisťovňami. Na druhej strane ale treba povedať, že u niektorých pacientov je nevyhnutná klasická operácia.

Najčastejšou indikáciou na klasickú operáciu varixov je poškodenie veľkej skrytej žily teda hlavnej povrchovej žily, ktorá sa nachádza hlbšie v podkoží na vnútornej strane predkolenia a stehna, tiahne sa od vnútorného členka až po trieslo. Samotnú žilu nie je často vidno, len varixy na vnútornej strane stehna a predkolenia, tie sú však plnené z tejto poškodenej kmeňovej žily / má poškodené chlopne/. Pri operácii treba odstrániť časť tejto žily, v ktorej sú postihnuté chlopne, najčastejšie od triesla až po koleno. Dolná časť žily na predkolení sa neodstraňuje nakoľko sa využíva ako cievna náhrada pri operácii srdca a tepien. Žila sa odstraňuje strippingom, t.j.metódou, pri ktorej sa sa zavedie drôt do prerušenej žily, žila sa priviaže sa k tomuto drôtu na jednom konci a vytiahne sa prevlečením ťahom za drôt smerom k druhému koncu. Taktiež sa pri operácii odstraňujú varikózne prítoky, z jednotlivých drobných rezov sa odstraňujú špeciálnymi inštrumentami.

V minulosti bolo veľa pacientov po operácii sklamaných, keď sa po krátkom čase objavili krčové žily znovu a preto veľa pacientov operačnú liečbu odmietalo. Hlavnými dôvodmi bolo nedostatočné poučenie pacienta / lekár mu nevysvetlil, že operáciou sa žilové ochorenie nedá vyliečiť / a taktiež nesprávne alebo nedostatočne prevedená operácia / boli odstránené len viditeľné varixy, ale hlbšie uložené žily, z ktorých boli varixy plnené, odstránené neboli /. Aby boli varixy správne operované, je nevyhnuté sonografické vyšetrenie žilového systému pred operáciou a predoperačné značkovanie. Operáciu by mal vykonávať skúsený chirurg, počet prevedených operácií by mal byť aspoň 50 ročne, čím sa minimalizuje riziko operačných komplikácií.

Po klasickej operácii varixov treba počítať s modrinami na operovanej končatine, ktoré vznikajú po zakrvácaní z prerušených žíl. Tieto modriny spôsobujú bolesti, takže minimálne týždeň je končatina bolestivá. Treba počítať s obmedzením fyzickej aktivity 2 týždne po operácii a teda aj s PN. Prvý týždeň je treba nosiť kompresívne obvazy na operovanej dolnej končatine, obvaz treba nakladať rovnakým spôsobom, ako ho nakladajú v nemocnici pri prvom preväze. Obvaz treba ponechať prvý týždeň 24 hodín denne, až do vybratia stehov. Preväzy možno robiť denne, pacient sa môže osprchovať, po osprchovaní končatinu opatrne utrieť, dezinfikovať rany /dezinfekčným roztokom na rany/ a naložiť elastický obvaz od prstov až do triesla. Ranu v triesle treba prekryť náplastou. Po operácii je dôležitá včasná mobilita, to znamená, čo najskôr chodiť, pohybovať sa. Je to najúčinnější prevencia pooperačných komplikácií. Okrem toho si pacient pichá aj injekcie na riedenie krvi. Po vybratí stehov sa nakladá na operovanú dolnú končatinu kompresívna pančucha, preto si ju treba zobrať so sebou na kontrolu po operácii / 7 až 14 dní po operácii – podľa dohody s operatórom/.